

Doménová jména a doménové spory

Michal Koščík

IP adresa a doménové jméno

IP Adresa

- je číselný kód, pomocí kterého se identifikují jednotlivé uzly, které mezi sebou komunikují v počítačové síti.
- formátu xxx.xxx.xxx.xxx
- čísla v rozsahu od 0 do 255

Doménové jméno

- Řetězec znaků
- Uložen v DNS
- Formátxxx.xxx.xx.
- Řetězec maximálně 63 znaků
- celé doménové jméno maximálně 256 znaků

Fungování systému

- uživatel zadá doménové jméno do své aplikace
- zašle aplikace pomocí klienta zvaného resolver dotaz (požadavek) na jmenný server
- Jmenný server v DNS databázi vyhledá příslušnou DNS větu a doménové jméno „přeloží“ na IP adresu
- Navazuje se spojení s uzlem

Struktura doménového jména

- Root domain .
- Doména nejvyššího řádu – top level domain (TLD)
 - Generické - .com .gov .org .biz .edu
 - Národní - .cz .uk .de .sk .ru
- Subdomény
 - muni.cz seznam.cz google.com
- Subdomény nižších řádů
 - law.muni.cz pocasi.seznam.cz mail.google.com

Funkce doménového jména

- Technická
- Identifikační
 - Ne nutně pravdivá – příklad goodwill.as
- Vyhledávací
- Propagační
- Soutěžní – v nejširším slova smyslu

System přídělování doménových jmen

- Princip registrace
- Evidenci doménových jmen zabezpečují **SPRÁVCI**
 - Každá doména má svého správce ICANN, EURid, CZ nic
 - Pověřen vedením DNS
- Jednotlivé registrace provádí **REGISTRÁTOŘI**
 - Komerční subjekty

Zásady registrace

- Princip jedinečnosti
 - Jedno doménové jméno může odkazovat jenom na jednu IP adresu
 - Jedno doménové jméno pouze jednomu uživateli
 - Na jednu IP adresu může odkazovat víc doménových jmen
 - Jeden uživatel může mít víc IP adres
- Princip priority
 - First come first served

Doménové spekulace

Problém se zásadou jedinečnosti a zásadou priority

- Doménové spekulace – Cybersquatting
 - Cybersquatting
 - Typosquatting
 - Domain Kiting

Cybersquatting

- Užívání doménového jména ve zlé víře
- Úmysl doménové jméno:
 - Blokovat před konkurencí
 - Užívat k vlastnímu prospěchu
 - „Vydírat“ držitele ochranné známky nebo jiného chráněného označení

Typosquatting

- Typo – překlep
- Příklad yoynam.sk, wikipedia.org, whitehouse.com
- Účelem je parazitování na návštěvnosti populární webové domény

Domain kiting, domain tasting

- Blokování domén
- Zneužívání 5-denní bezplatné lhůty na „testování“
- Spekulanti blokují všechny možné kombinace znaků před uplynutím lhůty je pouští a pak znova registrují
- V tomto důsledku jsou prakticky všechny smysluplné domény zablokované

Ochrana před doménovými spekulacemi

- ??????????

Právní povaha doménového jména

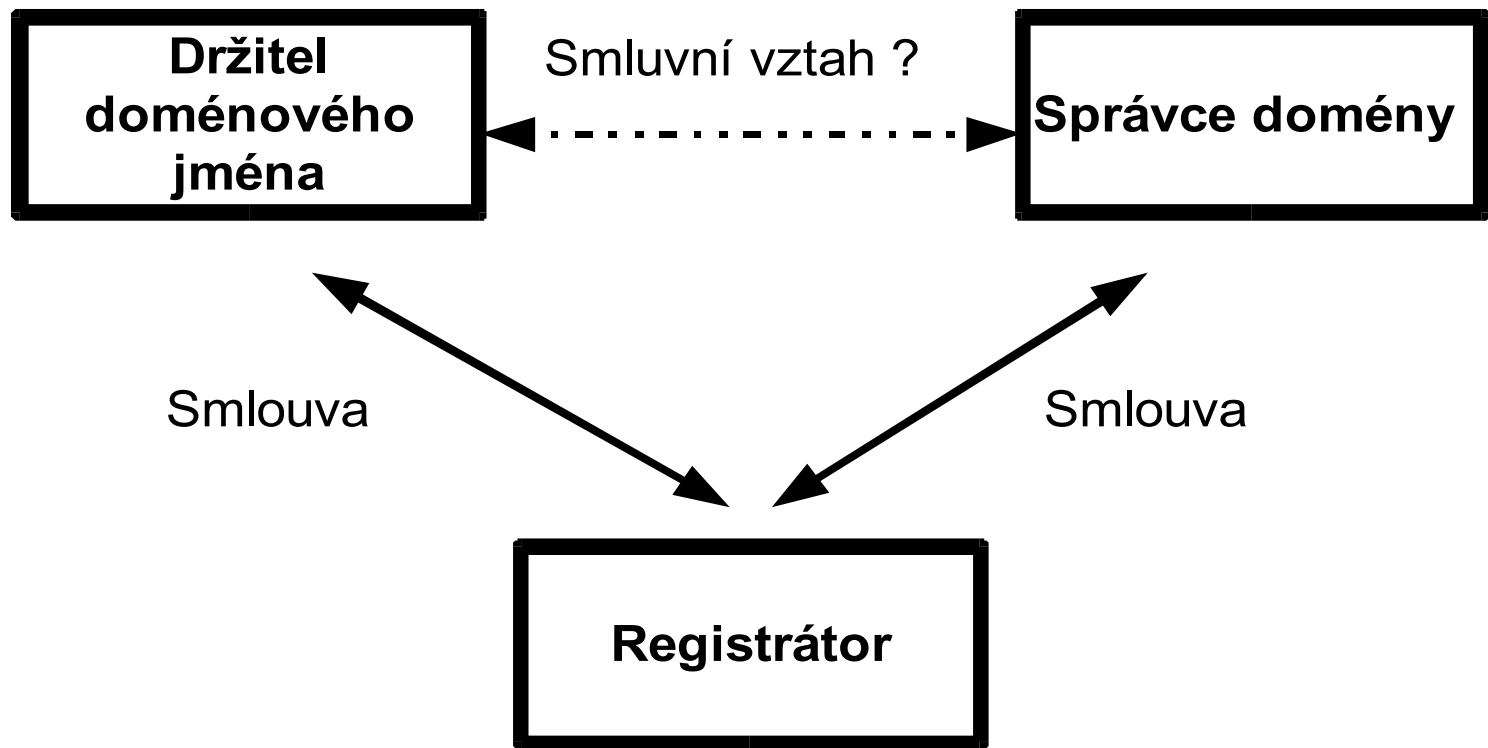

Právní povaha doménového jména

- Vlastnictví (?)
- Závazkový vztah (?)
- Jiná majetková hodnota (?)

- **Praktický význam**
- Dá se doménové jméno prodat?
- Pokud squattera zbavíme DJ právní cestou, vztahuje se na něj ústavní právo na nedotknutelnost vlastnictví?
- Existuje na doménové jméno absolutní nárok, nebo je to pouze „služba“?
- Dá se doménové jméno zdědit?

Závazkový vztah (?)

Právní vztah držitele doménového jména a registrátora

- **Správce domény**
 - Nezisková a nezávislá instituce
 - Uzavírá smlouvu s registrátory
- **Registrátor**
 - Podnikající subjekt
 - Zprostředkovává „prodej doménových jmen“
 - Uzavírá smlouvy s uživateli svým jménem
 - Má právo, ne povinnost – (tj. není to smlouva o zprostředkování)

 - V českých podmínkách by se jednalo o smlouvu mandátní

Vztah Registrátor - Uživatel (držitel domény)

- Většinou se jedná o službu spojenou s web-hostingem
- Registrátor se zavazuje zaregistrovat doménové jméno u správce
- Toto doménové jméno udržovat
- Uživatel má obvykle právo změnit registrátora
- Odstoupením od smlouvy s registrátorem nezaniká doménové jméno

Vztah správce domény a držitele doménového jména

- Inominát
- Zpravidla na dobu určitou
- Správce domény má povinnost tuto doménu udržovat
- Držitel má povinnost řídit se podmínkami správce

Zánik práva k doménovému jménu

- Uplynutím rozhodnutí
- Převodem práva k doménovému jménu
- Přechodem práva k doménovému jménu
 - Podmínka způsobilosti

Doménové spory

Doménové spory - ochrana před squatterry

- Nároky z nekalé soutěže
- Práva k ochranným známkám
- Práva k chráněným označením
- Osobnostní práva

Řešení doménových sporů podle práva k nekalé soutěži

- §44 (1) Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Nekalá soutěž se zakazuje.

Znaky nekalé soutěže

- Jednání v hospodářské soutěži
- Rozpor s dobrými mravy soutěže
- Způsobnost přivodit újmu jiným spotřebitelům nebo soutěžitelům

Jednání v hospodářské soutěži

- §41 – soutěžitelé
 - *Fyzické i právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé*
- Existence soutěžního vztahu
 - Užší definice – pouze přímí soutěžitelé
 - Širší definice - *Všichni, mezi nimiž dojde na trhu k hospodářskému střetu*

Dobré mravy soutěže

- *faktická morálka existující buď v obchodě vůbec, nebo alespoň v příslušném obchodním odvětví.*
- ELIÁŠ, Karel, et al. *Kurs obchodního práva : Obecná část, soutěžní právo*. Praha : C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-854-1. s. 310.
- **Morálka v příslušném obchodním odvětví**
 - **Jednání zakázané prakticky všemi správci domén**
- **Morálka v obchodě obecně**
 - **Parazitování na úspěchu cizího**
 - **Bránění v podnikání třetím osobám**
 - **Vydírání**

Způsobilost přivodit újmu

- Poškození dobré pověsti
- Ušlé hospodářské příležitosti

§ 46 Klamavé označení zboží a služeb

- (1) Klamavým označením zboží a služeb je každé označení, které je způsobilé vyvolat v hospodářském styku mylnou domněnku, že jím označené zboží nebo služby pocházejí z určitého státu, určité oblasti či místa nebo od určitého výrobce, anebo že vykazují zvláštní charakteristické znaky nebo zvláštní jakost.
- svycarskehodinky.cz, google.com, wikipedia.org

§ 48 Parazitování na pověsti

- Parazitováním je využívání pověsti podniku, výrobků nebo služeb jiného soutěžitele s cílem získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl.

Nároky

- Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou se proti rušiteli domáhat, aby
 - se tohoto jednání zdržel
 - odstranil závadný stav
 - přiměřené zadostiučinění
 - náhradu škody
 - vydání bezdůvodného obohacení
- Kdo je rušitel?
 - Správce (?)
 - Squatter (?)

Legitimace

- Aktivní
 - Osoba jejíž práva byla porušena
 - Osoba jednající v soutěži
 - Právnícká osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo spotřebitelů.
- Pasivní
 - Správce
 - Uživatel

Doménová jména a osobnostní práva

- Listina - Čl.10 (1)
 - Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.
- Občanský zákoník
 - §11 Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.
 - Fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.
- !!!!! Zpravodajská licence v § 12/3 neplatí na jméno!!!!
- Možná obrana – svoboda slova

Příklad - Ochrana osobnostních práv

- Realitní kancelář Reality Sting s.r.o. si zaregistruje doménu sting.cz na které nabízí své nemovitosti
- Kanceláři se ozve právní zástupce známého zpěváka a domáhá se převedení doménového jména. Jinak hrozí žalobou na porušení svého práva na ochranu osobnosti.

Firma - § 12 ObchZ

- (1) Kdo byl dotčen na svých právech neoprávněným užíváním firmy, může se proti neoprávněnému uživateli domáhat, aby se takového jednání zdržel a odstranil závadný stav. Dále může požadovat vydání bezdůvodného obohacení a přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích.
- (2) Byla-li neoprávněným užíváním firmy způsobena škoda, lze se její náhrady domáhat podle tohoto zákona.

Ochrana Firmy

- Příklad
 - Doménový spekulant si zaregistruje sony.cz
 - Firmy obchodních společností OR
 - **Sony Music Entertainment Czech Republic s.r.o.**
 - **Sony Music Entertainment Czech Republic s.r.o.**
 - **SONY Czech, spol. s r.o.**
 - **Sony Ericsson Mobile Communications International AB Branch Office Czech Republic,**

Ochranné známky

- §8 Vlastník ochranné známky má výlučné právo užívat ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna

§8/2 Zákona o ochranných známkách

- (2) Nestanoví-li tento zákon jinak (§ 10 a 11), nikdo nesmí v obchodním styku bez souhlasu vlastníka ochranné známky užívat
 - a) **označení shodné s ochrannou známkou** pro výrobky nebo služby, které jsou shodné s těmi, pro které je ochranná známka zapsána,
 - b) označení, u něhož z důvodu jeho shodnosti nebo podobnosti s ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků nebo služeb označených ochrannou známkou a označením **existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti, ...**
 - c) ...jde o ochrannou známku, která má dobré jméno v České republice, a jeho **užívání by nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména ochranné známky nebo jim bylo na újmu.**

Příklad

- Squatter si zaregistruje doménu lego.cz
- Tuto doménu dále nevyužívá a nabídne ji k prodeji za 200 000 Kč
- Může se majitel ochranné známky domáhat porušení svých práv?

Alternativní řešení sporů

Důvody pro alternativní řešení sporů

- Narůstající objem doménových spekulací
- Problémy s mezinárodním prvkem
- Mezery ve vnitrostátních úpravách
- Malá zkušenost soudců s řešením doménových sporů

Cesta k alternativnímu řešení

- Rozhodčí doložka ve prospěch třetích osob zakotvená přímo v pravidlech registrace
- Třetí osoby mají oprávnění (ne však povinnost) podat žalobu u předem určené rozhodčí instituce
- Rozhodčí doložku v současnosti mají všechny významné domény

Pravidla registrace cz.nic

- 16.3. Držitel tímto činí rozhodčí veřejnou nabídku v souladu s Pravidly alternativního řešení sporů, a to pro veškerá doménová jména Držitele, zařazená v elektronické databázi doménových jmen v ccTLD .cz spravované sdružením CZ.NIC

Pravidla registrace cz.nic.

16.4. Sdružení CZ.NIC zruší delegaci a nebo registraci Doménového jména, Doménové jméno převede na jinou osobu a pozastaví možnost převodu Doménového jména na jinou osobu, pokud tak stanoví vykonatelné soudní nebo správní rozhodnutí nebo výrok rozhodce či rozhodčího soudu,

Pravidla alternativního řešení sporů v cz.nic

- Držitel se neodvolatelně veřejně podrobuje pravomoci Rozhodčího soudu při HK AK, v rozhodčím řízení před tímto rozhodčím soudem podle zvláštního dodatku Řádu rozhodčího soudu pro rozhodčí řízení on-line zveřejněného v Obchodním věstníku (dále jen „Řád on-line“), a to ve věci majetkového sporu, o němž lze uzavřít smír, v němž třetí osoba napadne jakékoliv Doménové jméno Držitele, zařazené v elektronické databázi doménových jmen v národní doméně ccTLD .cz spravované sdružením CZ.NIC, pokud třetí osoba písemně projeví vůči Držiteli vůli podrobit se pravomoci tohoto rozhodčího soudu v dané věci zejména tím, že písemně zahájí takový spor u tohoto rozhodčího soudu v souladu s Řádem on-line.

Doména .eu

- Není rozhodčí doložka
- Pravomoc rozhodčího soudu stanovena přímo nařízením 874/2004

Čl. 7 Spekulativní a zneužívající registrace

- 1. Registrované jméno domény může být odebráno vhodným mimosoudním nebo soudním postupem, pokud je totožné se jménem nebo zavádějícím způsobem podobné jménu, pro které existuje takové právo uznané nebo stanovené vnitrostátním právem nebo právem Společenství, a pokud toto jméno domény:
 - a) jeho držitel zaregistroval, aniž by měl na toto jméno právo nebo oprávněný zájem, nebo
 - b) bylo zaregistrováno nebo užíváno nikoli v dobré víře.

Citace obrázků

- <http://pegasusservicesgroup.com/images/domain-name.jpg>

Děkuji za pozornost

